

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/1406- /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 159/2012. (IV. 25.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panasznak a jogorvoslati jog sérelmével kapcsolatban

helyt adok,

minden más vonatkozásban a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Törvényszéknek címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadása szerint 2011. november 9-én K. külterületén igazoltatták egy földúton. Az intézkedés kezdetén a rendőrök a panaszost felszólították, hogy álljon meg, és csak annyit mondtak neki, hogy személyi igazolványt kérnek. A panaszos a rendőri kérésnek eleget téve megállt, és a nála lévő számítógép táskájából elővette az igazolványt. Ezt követően azonban a rendőrök „kitépték” a kezéből a laptopot a táskával együtt, és közölték, hogy betöréses lopás miatt érkezett hozzájuk bejelentés, ezért vonták a panaszost is igazoltatás alá. A panaszos ezt hallva azonnal kérte a rendőröket, hogy engedjék meg neki, hogy felhívja az ügyvédjét. A panaszos telefonja a számítógép táskájában volt. A panaszostól ezt a rendőrök megtagadták, és jelezték, hogy az intézkedés befejezésekor lesz módja telefonálni. Az intézkedés keretében a rendőrök elvették a panaszos csomagjait, és azok tartalmát a „földútra szórták”. A panaszos utal rá, hogy az előállítás végén kapott igazolás szerint ezek az események 15 óra 40 perckor történtek. A rendőrök a panaszostól ezután megkérdezték, hogy volt-e már büntetve, amire a panaszos nem felelt, megkérte ugyanakkor a rendőröket, hogy igazolják magukat, amire utóbbiak nem voltak hajlandók. Amikor a panaszos jelezte a rendőröknek, hogy fel szeretné írni az azonosító számukat, azt mondták neki, hogy arra is az intézkedés végén lesz módja. Amikor pedig a panaszos tollért nyúlt, felszólították, hogy hagyja azt abba, és rögtön a földre teperték. Eközben egy r. főtörzsszáslós többször fejbe rúgta a panaszost, a kezét hátracsavarva megbilincselte, és folyamatosan azt mondogatta: „mocsok”. A rendőrök mindent szétszórtak a panaszos pénztárcájából, így a benne tartott pénzt is.

Az intézkedés során a panaszos többször követelte, hogy telefonálhasson az ügyvédjének, és azt is, hogy a rendőrök azonosítsák magukat, azonban kéréseinek nem tudott érvényt szerezni. Végül a rendőrök megengedték a panaszosnak, hogy felálljon, amikor azonban a holmija felé indult, felszólították, hogy álljon meg. Ennek a panaszos eleget is tett. Amikor pedig azt kérte a panaszos, hogy telefonálhasson az ügyvédjének, újra a földre teperték.

Amikor a rendőrök a panaszost – mindezeket követően – felállították, a szolgálati gépkocsinhoz „nyomták”. Felvették a bejelentő adatait, aki időközben érkezett a helyszínre, és a panaszos földre szórt tárgyai között keresgéltek, miközben a szennyes fehéreneműt is szétszórták. Megkérdezték, hol volt a panaszos az intézkedést megelőzően, amire válaszolva a panaszos közölte, hogy természetfotókat készített. A rendőrök azt mondták továbbá a panaszosnak, hogy a pénztárcája biztosan nem a sajátja, mivel az egy női pénztárca, és azt is, hogy a panaszos kerékpárja is biztosan lopott. A panaszos erre reagálva azt kérte a rendőröktől, hogy írják fel a kerékpár azonosító számát, amit meg is tettek.

Később a rendőrök elkezdtek felszedni a panaszos tárgyait a földről, a fű közül, amikor azonban a panaszos azt kérte tőlük, hogy a pénzét is szedjék össze, a rendőrök azt válaszolták, azt szedje össze a panaszos maga. Jelezték továbbá, hogy a panaszos fehéreneműjét nem hajlandók elszállítani, mert szennyezett, és csak többszöri kérésre engedték meg, hogy a panaszos azt megbilincsel kézzel a kabátzsebébe eltegye. Arra is megkérte a panaszos a rendőröket, hogy a régi pénzeket is szedjék össze.

A rendőrök mindezeket követően közölték a panaszossal, hogy előállítják, az intézkedés várható időtartamáról azonban nem adtak tájékoztatást. A panaszos rákérdezett, hogy a kerékpárjával mi történik, amire a rendőrök azt válaszolták, hogy a feljelentő majd betolja az egyik közeli tanyára, és a panaszos ott megtalálja. A panaszos csomagjait a

rendőrök betették a szolgálati gépkocsi csomagtartójába, és helyszíni szemlét a panaszos kérése ellenére sem voltak hajlandók lefolytatni. Ekkor újra kérte a panaszos a rendőröket, hogy keressék meg a hiányzó érmét, amire azt a választ kapta, hogy majd megkeresi maga, ha vége lesz az intézkedésnek. Ezután a panaszos megbilincselte kézzel beültették a szolgálati gépkocsiba, és a K. Rendőrkapitányságra szállították. A panaszos közben többször is kért ügyvédet, és azt, hogy a rendőrök igazolják magukat, amire azonban továbbra sem voltak hajlandók.

A rendőrségen a panaszoszt megmotozták, aminek keretében a tárgyait újra a földre szórták, miközben a panaszos megbilincselte kézzel egy széken ült. Amikor rákérdezett, hogy nem lehetne-e levenni a bilincset, azt mondták neki, hogy majd az intézkedés végén. A rendőrök a panaszos zsebeinek a tartalmát is átkutatták, és a cipőjét is levetették vele, majd amikor kérte, hogy felvehesse a lábbelit, azt először nem engedték meg, később pedig ebben a panaszoszt hátrabilincselte kezei akadályozták. A panaszos kifogásolja, hogy mindeközben az ajtó tárva nyitva állt, és a rendőrök sorban mentek be a kihallgató szobába, volt köztük olyan is, aki a panaszoszt „kommunista köcsögnek” nevezte, és volt, aki részegnek és hajléktalannak. Amikor a panaszos jelezte, hogy panasszal akar élni az eljárás ellen, az egyik rendőr közölte, hogy a panaszt úgyis ő fogja elbírálni.

A bilincset a kezeiről csak addig vették le, amíg a panaszos levetette a kabátját, azután visszahelyezték. A panaszos kérte, hogy a rendőrök gondoskodjanak orvosi látlet felvételéről, mert az egyik intézkedő rendőr megrúgta a panaszos arcát, ami kapcsán a rendőrök arról nyújtottak tájékoztatást, hogy a látlet is az intézkedés befejezésekor készülhet el. Többször kérte a panaszos azt is, hogy telefonálhasson az ügyvédjének, és jelezte, hogy panasszal szeretne élni az intézkedés ellen annak szakszerűségét és objektivitását kifogásolva, és azt is kérte, hogy a rendőrök alkalmazzanak szondát vele szemben, és készíttessenek orvosi látletet, vegyenek ujjlenyomatot és cipőlenyomatot.

A rendőrök végül azt közölték a panasszal, hogy várjon a sorára, amelyet követően mintegy két és fél órát várakozott hátrabilincselte kézzel és mezítláb. Amikor a panaszos kérte az egyik rendőrt, hogy legalább addig vegyék le a bilincset, amíg felveszi a cipőjét, azt a választ kapta, hogy nincs nála bilincskulcs. A kérés teljesítését a visszatérő r. főörzszászlós is megtagadta. A panaszos tárgyairól a jegyzőkönyvet szintén a r. főörzszászlós vette fel, és ő közölte a panasszal, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 179. §-a alapján magánlaksértéssel „vádolják”. A panaszos a „vaddal” szemben panasszal élt arra hivatkozással, hogy az ingatlan nincs teljesen körbekerítve, ablak sincs rajta, és onnan semmit nem vitt el. Újra kérte a panaszos, hogy felhívhasa az ügyvédjét, aki 17 óráig dolgozik, azt azonban az eljáró rendőr még ekkor sem tette lehetővé, azt mondta, arra csak az intézkedés befejezésekor kerülhet sor. Ugyanakkor azt, hogy az intézkedés vége mikorra tehető, nem tudták neki megmondani. A panaszos jelezte, hogy tudomása szerint joga van ahhoz, hogy az előállítás idején, a kihallgatáson jelen legyen a védője, és újra kérte a rendőrt, hogy azonosítsa magát. A rendőr azonban közölte, hogy előbb a látlet felvételére kerül sor.

A panasszsról a kihallgatás végén levették a bilincset, ekkor felvehette a cipőjét, majd pedig elvitték őt a kórházba, ahol az orvosi látletet kiállították. Ott is kérte a panaszos, hogy szondáztassák meg, amire azt a választ kapta, hogy az 1100 forintba kerül. Mivel a panasszsnál nem volt semmilyen személyes tárgy, így pénz sem, ezt nem tudta kifizetni. A rendőrök azt ígérték, ha visszamennek vele a rendőrkapitányságra, ott megszondáztatják, utóbb azonban ez nem történt meg.

A láttelekben a következő sérüléseket rögzítették: az arcon friss zúzódás, véraláfutás a szem körül, zúzódás a csuklón. Amikor a kórházban a panaszos azt mondta, hogy arcon rúgta bakancsával egy rendőr, azt mondták neki, annak nagyobb nyoma lenne.

A kórházból a panaszost visszavitték a rendőrkapitányságra, majd megkezdődött a kihallgatása. Annak keretében megkérdezték tőle, hogy megtagadja-e a vallomástételt, amire a panaszos nemmel felelt. Előadta, hogy panasszal kíván élni az előállítás ellen több ok miatt is, így például azért, mert a feljelentő nem a 112-es vagy a 107-es rendőrségi telefonszámot hívta, hanem az előállítást végrehajtó rendőr mobilszámát, ezért a beszélgetésről nem készült felvétel, a hívásnál továbbá a rendőrt a feljelentő a keresztnévén szólította, a panaszos innen tudta meg a rendőr keresztnévét. Kifogásolta a panaszos, hogy már az igazoltatás helyszínén megkezdtek a rendőrök a kikérdezést, és nem voltak hajlandók ügyvédet hívni. Kifogásolta továbbá, hogy a jegyzőkönyvet az előállítást végző rendőr vezette. Ezek után közölték a rendőrök, hogy a panaszosnak joga van ügyvédjének telefonálni. Kérte a panaszos, hogy az eljárási cselekmény során jegyzetelhesse, amit engedtek is neki, de papírt nem kapott, így egy borítékra írta fel, amit fontosnak tartott. Közben a másik, előállítást foganatosító rendőr távozott, aki ekkor azonosító számot már nem viselt, civil ruhában volt. A r. főtörzsszázlós sem viselte már az azonosító számot, a másik, előállító rendőrnek ugyanakkor a panaszos emlékezett az azonosító számára. Hiába kérdezett rá a panaszos, a rendőrök se nevet, se beosztást, se azonosító számot nem adtak meg neki. Megjegyzi ugyanakkor, hogy ez a másik rendőr az intézkedés során nem is bántalmazta. A panaszos kifogásolja, hogy a jegyzőkönyvről később nem kapott másolatot. A védő kirendeléséről sem mondtak neki semmit, csak azt ismételte a kihallgató, hogy ha van pénze a panaszosnak, majd fizet ügyvédet.

A panaszos sérelmezi azt is, hogy csak a személyes adatait vették fel, sem az ujjlenyomatát, sem a cipőlenyomatát nem rögzítették, és nem küldtek ki helyszínelő csoportot a nyomok rögzítésére.

A panaszos jelezte a rendőröknek, hogy panasszal él az előállítás ellen, mert szerinte nem állt fenn vele szemben a magánlaksértés elkövetésének a gyanúja. Nem volt ugyanis körbekerítve teljesen az ingatlan, nincs ablaka sem, a bejárati ajtó sem volt zárva, és a panaszos nem élt megtévesztéssel vagy erőszakkal, a kerítésen pedig több helyen is nyílás tátong. A feljelentővel találkozott a panaszos az ingatlannál, előbbi azt mondta, hogy kéményt javítani érkezett.

A panaszos kifogásolja, hogy a rendőr a jegyzőkönyv rögzítése során teljesen átfogalmazta a szavait, és megtagadta azt, hogy szó szerint rögzítse a panaszos előadását. A panaszos ekkor közölte, hogy a jegyzőkönyvre kézzel kívánja ráírni a saját gondolatait, amely kapcsán a rendőr tájékoztatta, hogy azt nem teheti meg. A panaszos ezután kérte a rendőrt, hogy hívjon hatósági tanút, mert így nem hajlandó aláírni az iratot. Közölte, hogy véleménye szerint azért jelentették fel, mert autóval belelőkték az árokba, de ez sem került bele a jegyzőkönyvbe. A vallomás többi része a dokumentumban helyesen szerepel attól eltekintve, hogy az előállításról szóló rész szinte teljesen kimaradt, a rendőr ugyanis azt mondta, azt nem hajlandó jegyzőkönyvezni. A panaszos ekkor újfent kérte, hogy hívjon a rendőr hatósági tanút, amire reagálva a rendőr azt mondta, inkább az egészség törli. Végül a panaszos mégis a jegyzőkönyv aláírása mellett döntött.

A panaszos panaszát a jegyzőkönyvben végül a rendőr nem rögzítette, és azt mondta a panaszosnak, hogy ha panaszt tesz, akkor gyalogolhat majd a kerékpárjához. Ezek után a panaszos visszakapta személyes tárgyait, amelyet követően a rendőrök visszavitték az intézkedés helyszínére, sőt segítettek neki keresni a hiányzó érmét, ami azonban nem került elő. Abban biztos a panaszos, hogy a pénzt nem a rendőrök tették el.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos az alábbi momentumokat panaszolja:

- intézkedés, igazoltatás jogalapját,
- a ruházat és csomagátvizsgálást,
- nem telefonálhatott az intézkedés során az ügyvédjének,
- az Rtv. 20. §-ban foglalt rendelkezésekből fakadó rendőri kötelezettség elmulasztását,
- előállítását, annak időtartamát,
- kényszerítő eszközök alkalmazását,
- alkohol szondás vizsgálat elmaradását,
- az intézkedés hangnemét,
- panaszfelvételének elmaradását,
- a rendőri fellépés részrehajló voltát,
- jegyzőkönyvi kihallgatásának részleteit.

II.

A Panasztestület állásfoglalásában alapjog súlyos sérelmét állapította meg és azt megküldte részemre. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

A Panasztestület a jogorvoslati joggal kapcsolatos panaszt megalapozottnak találta, míg a panasz többi pontjában az alapjog sérelmét nem tartotta megállapíthatónak.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást.

- a panasz (2 lap);
- az intézkedő rendőrök jelentései (12 lap);
- hivatalos feljegyzés (1 lap);
- feljegyzés nyomozás elrendeléséről (1 lap);
- a panaszos saját kézzel írt nyilatkozata (1 lap);
- tanúkihallgatási jegyzőkönyvek (6 lap);
- igazolás a rendőrségi előállítás tartamáról (1 lap);
- ambuláns beutaló (1 lap);
- gyanúsított kihallgatásáról készített jegyzőkönyv (5 lap);
- tanúkihallgatásról készített jegyzőkönyv (7 lap).

1. Az intézkedés jogalapja.

Az intézkedés jogalapját az adta, hogy 2011. november 09-én 15:40 órakor bejelentést tett egy személy telefonon, miszerint lányának barátja egy ismeretlen férfival találkozott

szembe. A férfi a tanyáról kerékpárral távozott, őt a tettenérő személy az 5-ös főút vonaláig követte és a bekötőúttól P. irányában kb. 200 méterre a bejelentővel megpróbálta feltartóztatni. A szolgálati gépkocsival a rendőrök ekkor értek a helyszínre, ám ahogyan a csoport felé közeledtek, a panaszos felugrott a kerékpárjára, és a balra lévő földúton próbált menekülni. Itt érték később utol és vonták őt intézkedés alá a rendőrök.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a rendőröket a bejelentésre tekintettel a panaszos vonatkozásában intézkedési kötelezettség terhelte az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján, mely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Mindezekre tekintettel a panasznak az intézkedés és igazoltatás jogalapjára vonatkozó része alaptalan.

2. Előállítás jogalapja.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés *b)* pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. Mivel a bejelentés szerint a panaszossal szemben fennállt a bűncselekmény elkövetésének gyanúja, ezért a rendőrök a fenti jogszabályhely alapján előállították. Az előállítás tehát kellő joggal történt.

3. Ruházat és csomag átvizsgálás.

A rendőri jelentések alapján az előállítani kívánt panaszos ruházatát az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján vizsgálták át, mely szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A ruházatátvizsgálás során annak módja, azaz, hogy az egyes tárgyakat az átláthatóság kedvéért a földre helyezték, nem jelent önmagában megalázó bánásmódot. A panaszos személyes tárgyainak jegyzék szerinti felsorolása érdekében az átvizsgálást a rendőrkapitányságon megismételték, melynek a panaszossal szembeni további eljárási cselekmények lefolytatása, a vele szemben fennálló gyanú megerősítése vagy elvetése érdekében volt szükséges. Ezért mindkét esetben jogszerűen vizsgálták át a panaszos ruházatát, illetve csomagját.

4. Az előállítás időtartama.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. november 9-én 15:40 órától 19:55 óráig tartott. A rendőri jelentés és a panaszosi előadás egybehangzó a tekintetben, hogy a panaszos ruházatának és csomagjainak az ellenőrzését a rendőrök már az intézkedés helyszínén megkezdték. Eközben az eljáró r.

főtörzssászlós meghallgatta az időközben a helyszínre érkezett bejelentőt és a tettenérő személyt, majd a panaszos biciklijét a szemben lévő tanyán biztonságba helyezte. A rendőrkapitányságra történt beszállítást követően, a panaszos jelenlétében újra átvizsgálták a nála tartott tárgyakat, amelyekről listát is vettek fel. A rendőri jelentésben rögzített lista alapján a panaszosnál legalább negyvenféle tárgy volt. A rendőrségi csomagátvizsgálást követően a panaszt a rendőrök orvosi vizsgálatra szállították, amelynek kezdő időpontja nem állapítható meg, az arról kiállított ambuláns napló egy példányát azonban a panaszos 18:20 órakor vette át. A előállítás ideje alatt továbbá a panaszt – a gyanúsítottként történő kihallgatásáról készült jegyzőkönyv tanúsága szerint – 18:46 órától 19:55 percig kihallgatták, amelyet követően haladéktalanul szabadon is bocsátották.

A szabadságkorlátozás ideje alatt elvégzett eljárási cselekmények ismeretében megállapítottam, hogy a személyi szabadság korlátozása a szükséges ideig tartott, és az a törvényi maximumot sem haladta túl. Ezért a panasz e vonatkozásban is alaptalan.

5. Nem telefonálhatott ügyvédjének.

A rendőrök az intézkedés során közölték a panaszossal, hogy bűncselekmény gyanúja miatt intézkednek vele szemben. Ekkor a panaszos követelte, hogy ügyvédjének telefonálhasson. Ezt a rendőrök nem tették lehetővé azzal az indokkal, hogy nem lehetett tudni, hogy a közelben esetleges bűntársa tartózkodik-e, akit a telefonhívással riszthatott volna a panaszos. A Rendőrkapitányság épületében a panaszos a telefonját visszakarta, de ekkor már senkit nem kívánt felhívni. A panaszos mobiltelefonjának elvételére az Rtv. 13. § (3) bekezdése szerint került sor, mely rendelkezés szerint, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell. Az Rtv 18. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Olyan esetekben azonban, amikor az intézkedés célját – a fent említett körülményeknek megfelelően – veszélyezteti a telefonhívás, úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon elvételére. Ezért a panasz e része alaptalan.

6. Az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltak megsértése a rendőrök részéről.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: szolgálati szabályzat) 5. § (1) és (2) bekezdése szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati

igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Az intézkedő r. törzsőrmester jelentése szerint a panaszos az intézkedés helyszínén többször kérdezte a nevét, amit a r. törzsőrmester egyszer elmondott neki, majd közölte vele, hogy az intézkedés befejeztével megkapja minden adatukat. A panaszos továbbá a r. törzsőrmester jelvéyszámát is megnézte, meg is jegyezte, és azt el is ismételte. A kapitányságon a 16. számú irodába mentek a rendőrök elkészíteni a papírmunkát, itt a r. főtörzszászlós folytatta tovább az intézkedést. A r. törzsőrmester, mivel befejezte a szolgálatát, hazament. Ekkor kérdezte meg a panaszos a r. főtörzszászlós nevét, és a jelvéyszámát, amit utóbbi közölt vele.

A konkrét helyzetben olyan körülmény állt elő, amelyben a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztette volna, ha a rendőrök az intézkedés megkezdését azonosítási kötelezettségük teljesítésével kezdik, hiszen a panaszost a rendőrök egy bűncselekmény gyanúja kapcsán és olyan információ birtokában vonták intézkedés alá, amely szerint a panaszos menekülni próbált.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint továbbá utóbb mindkét intézkedő rendőr – a r. törzsőrmester és a r. főtörzszászlós – nevét és azonosító számát is megismerte a panaszos, mivel kérdésére válaszolva azt az intézkedés különböző szakaszaiban közölték vele.

A panaszos beadványában maga is arról számol be, hogy a rendőrök, miután megállították, előbb kérték tőle a személyi igazolványát, majd pedig közölték vele: a rendőrségen betöréses lopás miatt tett bejelentés kapcsán állították meg és vonták intézkedés alá. Ezekre is tekintettel megállapítottam, hogy a panasz e részében alaptalan.

7. Kényszerítőeszközök alkalmazása.

Az iratok tanúsága szerint az intézkedés során a rendőrök a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszeret, illetve az Rtv. 48. § d) pontja alapján 15 :40 órától 16:50 óráig bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés nem történt, mert a késedelem veszéllyel járt volna. A rendőri intézkedés során a panaszos megsérült (könnyű fokú horzsolás), ezért orvosi ellátásáról intézkedtek. Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszeret) alkalmazhat. Az Rtv. 48. § d) pontja szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére. Az Rtv. 61. § (1) bekezdése alapján a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A rendőrök jelentéseikben arról számolnak be, hogy a panaszost testi kényszer és bilincs alkalmazásával vonták intézkedés alá. A rendőrök elmondása szerint a panaszos a rendőrök láttán egy földúton próbált kerékpárjával elmenekülni. A r. törzsőrmester a szolgálati gépjárművel a panaszos után indult, majd amikor utolérte, megállító fény- és rövid hangjelzést adott, a r. főtörzszászlós pedig lehúzta az ablakot, és a törvény nevében szavakkal felszólította a panaszost, hogy álljon meg. A kerékpáros nem hajtotta végre az utasítást, többszöri felszólításra sem volt hajlandó megállni, úgy tett, mint aki nem veszi észre a

rendőröket. Ezt követően a rendőrök megelőzték a kerékpárost, és megálltak előtte kb. 10-15 méterrel. A kerékpáros ki akarta kerülni a gépkocsit, de a r. főtörzszászlós ekkorra már kiszállt, és ismételten a törvény nevében felszólítással, karjelzéssel próbálta megállítani. A kerékpáros ennek sem tett eleget, ezért a r. főtörzszászlós a karjánál fogva a földre vitte.

A rendőri jelentés szerint a kerékpáron közlekedő panaszos ki akarta kerülni a rendőrt, de a kerékpár ekkor már lelassult, és amikor r. főtörzszászlós mellé ért, a rendőr megfogta a férfi karját, amelynek következtében a panaszos a lábát letéve megállt, ezután a r. főtörzszászlós – a további menekülést megelőzendő – a földre vitte, és felszólította, hogy maradjon fekvé. Időközben a r. törzsrőrmester is kiszállt a gépkocsiból. Mivel a panaszos továbbra is fel akart kelni, és el akarta hagyni a helyszínt, a rendőr közölte vele, hogy a további ellenszegülés megtörése és a szökés megakadályozása végett megbilincseli. A panaszos nem volt hajlandó önként alávetni magát a bilincselésnek, ezért a törvény nevében felszólítás után, testi kényszer alkalmazásával tudták csak ketten rátenni a bilincset. A bilincselés során forgolódott, a kezét maga alá húzta, ráfogott a bilincsre, ezért csak a tanult kézfesztő technikával sikerült megbilincselni. Amikor a bilincs rákerült, a rendőrök a panaszost leültették a földre, ahonnan azonban felállt és próbált elmenni a helyszínről. Ekkor a rendőrök ismét a földre ültették. A panaszost a r. főtörzszászlós tartotta a földön, amíg r. törzsrőrmester átvizsgálta a csomagjait.

A panaszos az intézkedés alatt kiabált a rendőrökkel, agresszív és provokatív módon viselkedett. Mindenáron azt szerette volna, hogy a rendőrök bántalmazzák őt. Többször elmondta, hogy feljelenti a rendőröket, amiért bántalmazták. A jelenések arra is utalnak, hogy a panaszos az intézkedés során gyanúsán viselkedett, és mindenáron telefonálni akart. A gépkocsiba beszállításkor ugyanakkor az iratok szerint a panaszos már nem volt ellenálló, magától beült. Az intézkedés alá vont személyt a r. törzsrőrmester a kapitányságon a 16. számú irodában ültette le, ekkor a kollegája bilincse még rajta volt. A r. főtörzszászlós a bilincset a rendőrkapitányságra érve, az irodában vette le a panaszosról, mert úgy látta, hogy a panaszos már megnyugodott. A rendőri közlés szerint tehát a csomagok átvizsgálásakor a panaszoson már nem volt bilincs. A kihallgatás ideje alatt a panaszoson mindvégig volt cipő, és kezei nem voltak megbilincselve.

A panaszossal szemben intézkedő rendőr előadását arról, hogy a panaszoson a kihallgatás idején már nem volt bilincs, az aznap alosztályvezetői feladatokat ellátó r. zászlós is megerősítette, aki a kihallgatás helyszínéül szolgáló irodába a panaszos beszállítását követően rövid időn belül bement. Elmondása szerint a panaszos ekkor teljes ruházatban volt, cipő is volt rajta. Emlékezete szerint összesen kb. három alkalommal mehetett be az irodába, mivel egy r. főtörzszászlós is irodában dolgozott, más ügyben végzett iratmunkát, és kérdései voltak az ügygel kapcsolatban. Amikor a r. zászlós a 16-os irodában járt, a panaszoson már nem volt bilincs. Ezek alapján megállapítottam, hogy a rendőrök a kényszerítő eszközöket kellő törvényi felhatalmazás birtokában, céljukkal összhangban lévő tartamban alkalmazták.

8. Az alkoholszondás vizsgálat elmaradása.

Tekintettel arra, hogy a panaszos olyan magatartást nem tanúsított, amely felvetette volna a szesz italról vagy más bódítóhatású szertől befolyásolt állapotban történő

járművezetést, ezért a rendőröket e vonatkozásban intézkedési kötelezettség nem terhelte. Ezért a panasz ebben a részében alaptalan.

9. Az intézkedés hangneme.

A rendőri intézkedés hangnemével kapcsolatosan az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések irányadóak. Ezek szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A panaszos átvizsgálását végző rendőr úgy nyilatkozott, hogy nem hallotta az átvizsgálás során, hogy bárki szidalmazta volna a panaszost. Az ellentmondásos állítások feloldására objektív bizonyítási eszköz nem áll rendelkezésre, azonban a rendőr állítását fogadtam el irányadónak, mivel életszerűtlen, hogy az elfogott és előállított személyt a rendőrök bármely okkal szidalmazták.

10. A panaszfelvétel elmaradása.

Az intézkedő rendőr jelentésében rögzíti, hogy a panaszos azt szerette volna, ha a r. főtörzsszázlós beleírja az előállításról szóló igazolásba azt, hogy a r. főtörzsszázlós fejbe rúgta a panaszost, de mivel ez nem történt meg, a rendőr a kérést nem teljesítette, ami miatt viszont a panaszos nem írta alá az iratot.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. A közérdekű kérelmek, panaszok és bejelentések, valamint a rendőri intézkedések elleni panaszok egységes kezeléséről szóló 36/2008. (OT 19.) ORFK utasítás rögzíti továbbá, hogy a rendőrségnek a személyesen, szóban előadottakról feljegyzést, kérelemre jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyv egy példányát – kérelmére – a bejelentőnek, panaszosnak át kell adni.

Mindezen rendelkezések alapján a panaszosnak jog van panaszát szóban előadni és e panaszt a rendőrnek kötelessége írásba foglalni. Mivel ez elmaradt, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

11. A rendőri eljárás részrehajló volta.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés e követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – akár a személyes körülményei, akár valamely társadalmi csoporthoz tartozása miatt – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). A panaszos a részrehajló eljárást azzal indokolta, hogy a bejelentő ismerte az intézkedő rendőr mobiltelefonszámát és a bejelentést ezen keresztül, a rendőrt keresztnévén szólítva tette meg. E körülmény azonban a rendőri intézkedéssel összefüggésbe nem álló olyan körülmény, mely az intézkedés objektivitását nem kérdőjelezi meg, ezért a panasz ebben a részében alaptalan.

12. A jegyzőkönyvi meghallgatás módja, körülményei.

Tekintettel arra, hogy a panaszost gyanúsítottként hallgatták ki, ezért ezen eljárási cselekménnyel kapcsolatos panaszt a nyomozás felügyeletét ellátó ügyész felé tehetette meg a panaszos a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. § (1) bekezdése alapján. A panaszos a gyanúsítás ellen panasszal élt az ügyészhez, aki a panaszt elutasította. Mivel a panasz ezen része nem tartozik a jelen eljárás ügykörébe, ezért azt mellőztem a tényállásból.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

V.

A Panasztestületnek panasszal kapcsolatosan kialakított álláspontjával minden tekintetben egyetértek.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése, 61. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés *e)* pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) - (3) bekezdései, 18. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 31.§ (1) és (3) bekezdései, 33. § (2) bekezdés *b)* pontja, 47. §-a, 48. §-a, 61. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, a 93/ A § (6),(7) és (9) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (1) és (2) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. § (1) bekezdése.

Budapest, 2012. július „ „.

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány